

SLOHOVÉ POSTUPY

Pri výstavbe textu využívame niektorý zo štyroch slohových postupov.

Slohový postup je spôsob usporiadania jazykových prostriedkov.
Cieľom je vytvorenie konkrétneho slohového útvaru (žánru).

Rozprávací slohový postup

Charakteristika: Rozpráva (reprodukuje) jedinečný príbeh, zaujímavú udalosť, prihodu alebo zážitok, zachytáva dej v časovej postupnosti.

Kompozícia (zloženie): Úvod, jadro, záver

(resp. úvod, zápletka, vyvrcholenie, rozuzlenie dej, záver).

Typické znaky: subjektivnosť a nezameniteľnosť poradia viet
Jazykové prostriedky: slovesá (plnovýznamové), minulý čas, historický prítomnosť, príslušky, citovo zafarbené slová, všetky typy viet – oznamovacie, opytovacie, zvolacie, jednoduché vety, súvetia, priama reč

Slohové útvary (žánre): rozprávanie, rozprávka, bájka, povest, poviedka, román, reportáž, príhovor

Opisný slohový postup

Pri zostavovaní slohového útvaru uplatňujeme určitý jazykový štýl.

Funkčný jazykový štýl znamená **výber vhodných jazykových prostriedkov** v danom slohovom postepe.

Informačný slohový postup

Charakteristika: Poskytuje informácie, vyberá a usporadúva stručné údaje a fakty, odpovedá na otázky Kto? Čo? (vykonal alebo vykoná) Kedy? Kde? Ako? Prečo?

Kompozícia: Jednoduchá.

Typické znaky: aktuálnosť, dokumentárnosť, objektivnosť, vecnosť, zameniteľnosť častí

Jazykové prostriedky: podstatné mená (vlastné), príslušky, číslovky, oznamovacie vety, stručné vyjadrovanie

Slohové útvary: správa, oznámenie, žiadosť, objednávka, pozvánka, inzerát, plagát, telegram, zápisnica

Výkladový slohový postup

Charakteristika: Vysvetľuje fakty a príčinné súvislosti – pouča a uvažuje o neznájom, často vyjadruje mienku a hodnoti.*

Kompozícia: Náročná, vzťahy majú logickú súvislosť. Úvod obsahuje známe javy, v jadre sú vysvetlené neznáme javy, v závere je zhrnutie daných javov.

Typické znaky: súdržnosť textu, následnosť myšlienok, objektivnosť (v úvahе subjektivnosť)

Jazykové prostriedky: odborná terminológia, podstatné mená, spojky, fakty, čísla, grafy, tabuľky, presné údaje – číslovky, oznamovacie vety, zložené súvetia, prechodníky, citáty, poznámky

Slohové útvary: výklad, výtah, referát, prednáška

*úvaha, kritika, recenzia, diskusia, príhovor

Využitie funkčného jazykového štýlu v danom slohovom postepe

Funkčný jazykový štýl	vhodný pre	Slohový postup
Hovorový		
Náučný		
Administratívny		
Publicistický		
Umelecký		
Rečnícky		

Slohové postupy:
■ rozprávací ■ opisný ■ informačný ■ výkladový

